

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/66/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120206581
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3120206581.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu N. P. I., I. so sídlom N. XX, D., X. XX XXX XXX, zastúpeného S. N. N., advokátom so sídlom Q. XX, I., X.: XX XXX XXX proti žalovanej E. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. A. R. C., o zaplatenie 7.166,21 EUR s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 21. septembra 2021 č. k. 28Csp/69/2020-75 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 21. septembra 2021 č. k. 28Csp/69/2020-75 súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 296,57 EUR zastavil. Žalovanej uložil zaplatiť žalobcovi sumu 7.166,21 EUR a úrok z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 7.166,21 EUR od 07.02.2019 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 40,82 %. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa domáhal, aby súd uložil žalovanej zaplatiť 7.166,21 EUR spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a úrokom z omeškania 0,4 % ročne zo sumy 7.166,21 EUR od 07.02.2019 do zaplatenia tak, že tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 4.600,- EUR a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 4.600,- EUR, len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 7.166,21 EUR do zaplatenia. Okrem toho sa domáhal zaplatenia nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 296,57 EUR a náhrady trov konania. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového zistenia, že žalobca uzavrel so žalovanou zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 4.600,- EUR, ktorý riadne nesplácala. Zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú. Vyhodnotil, že zmluva bola uzavretá písomne, platne a obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom, žalobca pri uzatváraní zmluvy vykonal analýzu bonity žalovanej. Žalovaná sa zaviazala splácať úver 60 mesačnými splátkami v sume 119,59 EUR. Zároveň sa zaviazala uhrádzať poistné za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 27,60 EUR mesačne. Žalovaná z predpísaných splátok uhradila iba prvú splátku vo výške 147,19 EUR. Následne žalobca v súlade s § 53 ods. 9 uplatnil svoje právo na zosplatnenie úveru podľa § 565 Obč. zákonníka. Dlh žalovanej tak predstavuje súčet neuhradených splátok (59 x 119,59 EUR) 7.055,81 EUR a súčet neuhradených splátok poistného 110,40 EUR (do zosplatnenia). Žalobca má tak nárok na zaplatenie dlžnej sumy 7.166,21 EUR. Súd prvej inštancie nezistil, že by žalovaná svoj dlh splnila, a preto žalobe v časti istiny vyhovel. Žalobca si ďalej uplatňoval zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % denne, a to s poukazom na čl. 8.1 zmluvy. Súd prvej inštancie však posúdil toto zmluvné ustanovenie za neplatné z dôvodu neprijateľnosti

tejto zmluvnej podmienky. Zmluvná pokuta bola zahrnutá do textu zmluvy do bodu 8.1. Text zmluvy bol predformulovaný žalobcom, pričom zakotvenie tejto zmluvnej pokuty paušálne v predtlačí zmluvy u tohto žalobcu je súdu známe aj z jeho činnosti, z obsahu spisov v iných sporoch totožného žalobcu. Dojednanie rozhodne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvného vzťahu na úkor žalovanej ako spotrebiteľa. Čo sa týka znenia tohto ustanovenia, z textu zmluvy bodu 8.1. sa totiž javí, že zmluvnú pokutu si môže veriteľ uplatniť vo výške 0,04 % denne už v prípade samotného omeškania a súčasne v prípade omeškania o viac ako tri mesiace, čo sa javí ako duplicita, zvlášť za stavu, keď si mohol žalobca uplatňovať aj úrok z omeškania. Pritom, ak je splnenie niektorej povinnosti zabezpečené v zmluve viacerými právnymi inštitútmi, je nevyhnutné v takej zmluve, ktorej obsah jedna strana nemá možnosť ovplyvniť, posúdiť primeranosť použitia viacnásobného zabezpečenia povinnosti. Súd je k tomu vo veciach spotrebiteľských zmlúv povolaný aj z úradnej povinnosti. Ak splnenie povinnosti zaplatiť splátky úveru je zabezpečené ex lege úrokmi z omeškania, dojednanie zmluvnej pokuty popri tom vo výške 0,04 % denne z dlžnej sumy je tak zmluvnou podmienkou, ktorá zakladá značný nepomer medzi právami a povinnosťami strán a z hľadiska jej kauzy (t.j. ekonomického dôvodu, ktorý vedie k jej zakotveniu do zmluvy) nie je ničím iným ako obchádzaním kogentného ustanovenia § 517 ods. 2 Obč. zák. o najvyššej prípustnej výške úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z uvedeného potom takéto právo na zaplatenie zmluvnej pokuty nemôže podľa názoru súdu požívať právnu ochranu a žalobu, ktorou je v súdnom konaní uplatnený nárok z tohto práva vzniknutý, súd nepovažuje za dôvodnú. Žalobca síce upravil predmetnú zmluvnú podmienku, avšak podstata zostala rovnaká, a teda podmienka uvedená v zmluve v časti bodu 8.1. zmluvy v znení: „V prípade omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti alebo záväzku podľa Dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace stali podľa článku 13. ods. 13.1 písm. a.) tejto Zmluvy o RÚ okamžite splatnými všetky záväzky Dlžníka (Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2) podľa tejto zmluvy a/alebo Dohody o poskytovaní služieb, je Dlžník (Spoludlžník 1, Spoludlžník 2) povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a).“ bola už právoplatne výrokom súdu určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku ju vyhlásil súd prvej inštancie Rožňava rozsudkom sp.zn. 12Csp/462/2016 zo dňa 10.05.2017, ktorý rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/468/2017 zo dňa 10.04.2018. Súd prvej inštancie poukázal, že pokiaľ v inom konaní bola zmluvná podmienka týkajúca sa zmluvnej pokuty dohodnutej totožným zmluvným dojednaním určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, je žalobca ako aj každý právny nástupca tohto dodávateľa povinný s poukazom na § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka nielen zdržať sa používania takejto zmluvnej podmienky v zmluvách uzatváraných so všetkými spotrebiteľmi, ale aj uplatňovať si právo titulom takejto zmluvnej podmienky. Z dôvodu, že zmluvná podmienka, na základe ktorej si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu, už bola právoplatne judikovaná ako neprijateľná zmluvná podmienka, s ktorým právnym posúdením sa súd plne stotožnil a žalobu v časti zmluvnej pokuty zamietol. Súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 296,57 EUR, v ktorej časti vzal žalobca žalobu späť, výrokom I. rozsudku podľa § 145 ods. 2 C.s.p. zastavil. Súd tiež rozhodol o uplatnených úrokoch z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 7.166,21 EUR od 07.02.2019 do zaplatenia. Výška žiadaných úrokov z omeškania nepresiahla najvyššiu prípustnú hranicu úrokov z omeškania vyplývajúcu z nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. (boli uplatnené v nižšej výške), a preto priznal úroky z omeškania v žalovanej výške. Oznámenie o zosplatnení bolo žalovanej doručené fikciou dňa 22.01.2019. Lehota na plnenie bola určená v dĺžke 15 dní od doručenia výzvy, teda pripadla na deň 06.02.2019 a od 07.02.2019 je žalovaná v omeškani s úhradou dlhu. Súd tak priznal úroky z omeškania podľa uplatnenia zo sumy 7.166,21 EUR vo výške 0,4 % ročne od 07.02.2019 do zaplatenia. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.. Vec právne posúdil podľa § 497, § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, § 52, § 53 ods. 1, 2, 3, 5 ods. 9, § 53a, § 544 ods. 1 a 2 § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. d), § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov o zamietnutí žaloby sčasti a o trovách konania podal žalobca včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom rozsahu tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a žalovanú zaviazal na povinnosť náhrady trov konania žalobcu. Namietal

nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Argumentoval, že zákon neobmedzuje sankcie voči spotrebiteľovi za omeškanie len na zákonný úrok z omeškania, inak by § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a súvisiace vykonávacie ustanovenia nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. nemali žiadny racionálny význam. Citoval ustanovenie § 3a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úver. Podľa ustanovenia § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Podľa ustanovenia § 3a ods. 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Uplatnený nárok na zmluvnú sankciu a úrok z omeškania môže podľa výslovnej úpravy dosiahnuť trojnásobok úrokovej sadzby úroku z omeškania. V čase uzavretia zmluvy bol úrok z omeškania 5,05 % ročne, teda ak sa tak stane, tak od daného dňa je možné uplatňovať len zákonný úrok z omeškania. Zákonodarca tak právne aproboval a predpokladal situáciu, že sankcie za omeškanie (t. j. úrok z omeškania, pokuty, penále a podobne) môžu dosiahnuť trojnásobok úrokovej sadzby úroku z omeškania, t. j. v tomto prípade 15 %. Zmluvná pokuta je 0,04 % denne, čiže 14,6 % ročne.

3. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadрила.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

5. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie sa už v odôvodnení rozsudku náležitým spôsobom vysporiadal s dôvodmi podaného odvolania.

6. Odvolací súd poukazuje na správne závery súdu prvej inštancie, podľa ktorých právne vzťahy účastníkov založené predmetnou zmluvou o spotrebiteľskom úvere je potrebné posudzovať ako vzťahy zo spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. To znamená, že predmetná zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, tzv. neprijateľné podmienky. (§ 53 Občianskeho zákonníka)

7. Dojednanie o zmluvnej pokute čl. 8. bod 8.1. zmluvy o spotrebiteľskom úvere, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, je nerovnovážne v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, keď žalobca ako dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu - zmluvnú pokutu dvakrát, raz, keď je v omeškaní s mesačnou splátkou a druhý raz, keď je v omeškaní s úhradou mesačnej splátky viac ako tri mesiace. Zároveň z dojednania nie je zrejmé, dokedy je žalobca oprávnený tú ktorú zmluvnú pokutu počítať. Dojednanie o zmluvnej pokute žalovaná ako spotrebiteľka nemala možnosť ovplyvniť. Odvolací súd súhlasí s argumentom žalobcu, že plnenie záväzku je možné zabezpečiť zmluvnou pokutou, ale táto musí byť primeraná, určitá, jasná a zrozumiteľná a rovnovážna. Uvedená zmluvná podmienka tieto náležitosti nespĺňa. Neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je neplatná. (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

8. O neprijateľnosti obdobnej zmluvnej podmienky toho istého dodávateľa bolo už právoplatne rozhodnuté vo viacerých rozsudkoch slovenských súdov (minimálne v 30-tich rozsudkoch vrátane rozsudkov Krajského súdu v Trenčíne), a z dôvodu ich neprijateľnosti a neplatnosti nebolo žalobcovi priznané požadované plnenie. Odvolací súd poukazuje napr. na rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 10.05.2017 sp. zn. 12Csp/46/2016 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 09.04.2018 sp. zn. 5Co/468/2017, rozsudok Okresného súdu Skalica zo dňa 03.10.2017 sp. zn. 7Csp/167/2016, rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 12.12.2016 sp.

zn. 2Csp/110/2016, rozsudky Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27.11.2019 sp.zn. 19Co/66/2019, zo dňa 17.06.2020 sp. zn. 4Co/162/2019, zo dňa 16.09.2021 sp. zn. 6CoCsp/16/2021).

9. V zmysle § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je dodávateľ povinný zdržať sa používania takej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach, ktorú súd určil za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky.

10. Novelou (zákonom č. 575/2009 Z. z.), sa do Občianskeho zákonníka doplnilo ustanovenie § 53a, podľa ktorého, ak súd právoplatne rozhodne o určitej zmluvnej podmienke uvedenej či už priamo v spotrebiteľskej zmluve, alebo v prílohe k zmluve, že je neplatná, nesmie ju dodávateľ viac používať ani vo vzťahu k iným spotrebiteľom a musí ju zo svojich zmlúv (resp. z príloh) vypustiť. Nevzťahuje sa to len na podmienky s rovnakým (doslovným) znením, aké bolo predmetom súdneho rozhodnutia, ale na všetky podmienky, ktorých význam (dôsledok) je taký istý, ako tej zmluvnej podmienky, o ktorej súd rozhodol, že je neplatná. Žalobca mal v zmysle ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka povinnosť zdržať sa používania takejto zmluvnej podmienky voči všetkým spotrebiteľom.

11. Napriek tomu žalobca v danej veci žalobou podanou dňa 23.09.2020 uplatňuje nárok na základe zmluvnej podmienky, ktorá bola opakovane vyhlásená z dôvodu neprijateľnosti za neplatnú skôr vydanými rozsudkami.

12. Pretože uvedená podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú a tým neplatnú, súd prvej inštancie nemohol priznať žalobcovi nárok z nej prináležiaci, a preto žalobu správne v tejto časti zamietol.

13. Žalobcom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu potvrdiť.

14. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

15. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 251 C.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, a preto jej v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v zásade patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. Zo spisu však nevyplynuli žiadne odôvodnené a preukázané trovy žalovanej v zmysle § 251 C.s.p., preto odvolací súd rozhodol, že jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).